

Jmt. modt.

10 MRS. 2014



**RIGSADVOKATEN**

Justitsministeriet  
Lovafdelingen, Strafferetskontoret  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

DATO 7. marts 2014

JOURNAL NR.

RA-2012-120-0034

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: ISD

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16  
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 68 90 00

FAX 72 68 90 04

**Udtalelse om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder for 2012**

**1. Indledning**

Justitsministeriet har ved brev af 5. oktober 2012 (j.nr. 2011-730-0008) anmodet Rigsadvokaten om en udtalelse om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af børn under den kriminelle lavalder.

Rigsadvokaten har tidligere afgivet udtalelser om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af børn under den kriminelle lavalder i juli 2006, juli 2008, juli 2009, juli 2011 og august 2012.

**2. Redegørelsen vedrørende 2011**

I den seneste redegørelse (august 2012) anførte Rigsadvokaten bl.a., at der i 2011 havde været tilfælde af mangelfuld udfyldelse af tilbageholdelseskemaet, hvilket havde gjort, at det i visse tilfælde ikke havde været muligt at efterprøve, hvorvidt betingelserne for tilbageholdelse eller enerumsanbringelse var opfyldt.

Herudover havde der været tilfælde, hvor betingelserne for tilbageholdelse ikke havde været opfyldt, ligesom der havde været et enkelt tilfælde af enerumsanbringelse, hvor betingelserne herfor muligt ikke havde været opfyldt. Der havde efter det oplyste ikke været sager med manglende overholdelse af den absolutte 6-timersfrist for enerumsanbringelse i retsplejelovens § 821 a, stk. 4, 3. pkt.

På denne baggrund indskærpede Rigsadvokaten reglerne om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af børn under den kriminelle lavalder over for politikredsene, ligesom Rigsadvokaten indskærpede, at det – af hensyn til muligheden for at kontrollere overholdelsen af reglerne – er vigtigt, at tilbageholdelseskemaet udfyldes korrekt.

Rigsadvokaten fandt, at der var behov for at følge området i endnu en periode, hvorfor statsadvokaterne også i 2012 som led i deres tilsyn med politikredsene skulle gennemgå samtlige sager om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af børn under den kriminelle lavalder og redegøre for resultaterne i deres årsrapporter.

RIGSADVOKATEN

### **3. Statsadvokaternes årsrapporter vedrørende 2012**

Denne udtalelse om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af børn under den kriminelle lavalder bygger på statsadvokaternes årsrapporter for 2012.

SIDE 2

Statsadvokaterne har til brug for deres årsrapporter gennemgået politikredsenes sager om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder i 2012.

#### **3.1. Generelt om tiltag i politikredsene**

Det skal indledningsvis bemærkes, at det fremgår af årsrapporterne, at samtlige politikredse i 2012 har haft fokus på håndteringen af tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder.

Statsadvokaterne har således oplyst, at der i samtlige politikredse er udarbejdet retningslinjer for behandling af og kontrol med sager om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder, og at der herudover er iværksat en række tiltag med henblik på at understøtte, at sagerne behandles i overensstemmelse med reglerne på området. I flere politikredse er der således udarbejdet actioncards vedrørende håndteringen af sager om tilbageholdelse og enerumsanbringelse, ligesom der i en række politikredse har været iværksat undervisning af relevante medarbejdere i håndteringen af disse sager.

Endelig fremgår det af årsrapporterne, at det i enkelte kredse er besluttet, at der alene kan ske tilbageholdelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder efter forudgående forelæggelse for vagtchefen, eller at der alene kan ske enerumsanbringelse efter forudgående forelæggelse for en jurist.

#### **3.2. Tilbageholdelse**

Det fremgår af statsadvokaternes årsrapporter, at der i flere politikredse er eksempler på, at der er sket tilbageholdelse i tilfælde, hvor betingelserne for tilbageholdelse ikke ses opfyldt.

Som eksempler herpå nævner statsadvokaterne i deres årsrapporter, at der i nogle tilfælde er sket tilbageholdelse i sager vedrørende butikstyveri, uden at det er muligt at fastslå, om de almindelige anholdelsesbetingelser var opfyldt i den konkrete sag.

Herudover har statsadvokaterne peget på, at der i en række af de sager, der er indberettet og dermed medtaget i statsadvokaternes årsrapporter, ikke er foretaget tilbageholdelse på grund af mistanke om strafbart forhold. Der er således i en række tilfælde sket tilbageholdelse med henblik på at afvente, at et barn bliver afhentet af sine forældre eller de sociale myndigheder. Tilbageholdelserne i disse sager sker ikke med hjemmel i retsplejelovens § 821 a, men foretages efter regler uden for strafferetsplejen, f.eks. politiloven, hvorfor tilbageholdelserne efter statsadvokaternes opfattelse ikke bør indberettes.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

Det oplyses endvidere, at der er enkelte eksempler på tilbageholdelser, som har strakt sig ud over 6 timer. I en række af disse tilfælde var begrundelsen for tilbageholdelsens længde efter det oplyste, at man måtte vente på værgen eller en repræsentant fra kommunen.

### **3.3. Enerumsanbringelse**

Det fremgår af statsadvokaternes årsrapporter, at enerumsanbringelse har været anvendt i 31 tilfælde i 2012. Efter det oplyste var betingelserne for enerumsanbringelse i hovedparten af tilfældene ikke opfyldt. Således skete der i visse tilfælde enerumsanbringelse i sager, hvor der hverken var tale om efterforskning af alvorlig personfarlig kriminalitet eller var sikkerhedsmæssige grunde, der talte herfor.

Det bemærkes i den forbindelse, at en stor del af enerumsanbringelserne var af begrænset varighed. Således varede 5 af enerumsanbringelserne 10 minutter eller derunder, 4 af enerumsanbringelserne varede omkring ½ time, og 4 af enerumsanbringelserne varede omkring 1 time.

Statsadvokaterne har ikke peget på tilfælde, hvor enerumsanbringelsen har været udstrakt ud over den absolutte frist på 6 timer. Der er dog et enkelt tilfælde, hvor et barn på 14 år efter det oplyste var enerumsanbragt i 7 timer og 38 minutter. Der var efter det oplyste imidlertid tale om et barn, der var stukket af fra en behandlingsinstitution og var træt og ønskede at sove. Sagen skulle derfor ifølge statsadvokaten næppe have indgået i årsrapporten, jf. det der er anført ovenfor i pkt. 2.2. om anvendelsesområdet for retsplejelovens § 821 a.

### **4. Rigsadvokatens bemærkninger**

På baggrund af statsadvokaternes årsrapporter har jeg drøftet politikredsens håndtering af tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder dels på et møde den 12. december 2013 i Anklagemyndighedens Fagudvalg

om Kvalitet og Legalitet (hvor alle politikredse og statsadvokater er repræsenteret) og dels på et møde den 29. januar 2014 med Rigspolitiet og politikredsenes chefpolitiinspektører.

Jeg har noteret mig, at der i alle politikredse er fokus på at sikre, at tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder sker i overensstemmelse med retsplejelovens regler, og at der i alle politikredse er udarbejdet retningslinjer, actioncards mv., ligesom der i flere politikredse er iværksat undervisning af relevante medarbejdere i reglerne på området.

RIGSADVOKATEN

På baggrund af statsadvokaternes årsrapporter vil jeg imidlertid over for politikredsene generelt indskærpe vigtigheden af, at det sikres, at reglerne om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder overholdes, ligesom jeg vil indskærpe, at det – af hensyn til mulighederne for at kontrollere overholdelsen af reglerne – er vigtigt, at tilbageholdelseskemaet udfyldes korrekt.

SIDE 4

Jeg vil i den forbindelse præcisere, at der ikke efter reglerne i retsplejelovent kan ske tilbageholdelse af mistænkte børn i sager, hvor der ikke ville kunne ske anholdelse, hvis den mistænkte havde været over den kriminelle lavalder, hvilket bl.a. indebærer, at der som udgangspunkt ikke kan ske tilbageholdelse i sager om butikstyveri e.l.

Jeg vil endvidere – på baggrund af drøftelserne på de nævnte møder – anmode samtlige politikredse om at gennemgå deres lokale retningslinjer mv. med henblik på at sikre, at disse i tilstrækkelig grad understøtter, at der alene sker tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder, når betingelserne herfor er opfyldt.

De lokale retningslinjer mv. skal således bl.a. sikre, at der i politikredsen er tæt og løbende kontrol med, at betingelserne for tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder er opfyldt, ligesom retningslinjerne mv. skal sikre, at det registreres, hvis en tilbageholdelse ophører med at bero på reglerne inden for strafferetsplejen (retsplejelovent § 821 a), og i stedet overgår til at bero på regler uden for strafferetsplejen.

Jeg vil i den forbindelse præcisere, at tilbageholdelser af mistænkte børn under den kriminelle lavalder alene er omfattet af retsplejelovens regler i det omfang, barnet er mistænkt for et strafbart forhold, og det er dette forhold, der begrunder tilbageholdelsen. Når et barn tilbageholdes af hensyn til barnet selv, f.eks. for at afvente afhentning af forældre eller de sociale myndigheder, må denne (del af) tilbageholdelsen således bero på regler uden for strafferetsplejen, hvorfor tilbageholdelsen ikke skal indgå i politikredsenes halvårsrapporter til statsadvokaterne vedrørende anvendelsen af retsplejelovens § 821 a.

Der henvises i den forbindelse til forarbejderne til lov nr. 443 af 9. juni 2004 om ændring af retsplejeloven (lovforslag nr. L133 af 21. januar 2004, de specielle bemærkninger til § 821 a), hvoraf det bl.a. fremgår, at barnet, når betingelserne for tilbageholdelse ikke længere er opfyldt, efter omstændighederne vil kunne tilbageholdes efter reglerne om indgreb uden for strafferetsplejen, hvis det er nødvendigt af hensyn til barnet selv, eksempelvis med henblik på overgivelse af den pågældende til indehaveren af forældremyndigheden eller de sociale myndigheder.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten i øjeblikket drøfter, hvordan man fra centralt hold kan understøtte politikredsens håndtering af og kontrol med tilbageholdelser mv. af børn under den kriminelle lavalder generelt, således at der sikres en korrekt behandling af disse sager, uanset om tilbageholdelsen mv. måtte bero på regler inden for eller uden for strafferetsplejen.

RIGSADVOKATEN

SIDE 5

Jeg finder på baggrund af statsadvokaternes årsrapporter, at der er behov for at følge området i endnu en periode, og statsadvokaterne vil derfor i deres årsrapporter for 2013 redegøre for samtlige sager om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder i 2013.

Afslutningsvis kan jeg oplyse, at området også i 2014 vil blive fulgt tæt, herunder gennem løbende drøftelser mellem politikredsens chefer for kvalitet og udvikling og statsadvokaterne, ligesom statsadvokaterne i deres årsrapporter for 2014 vil redegøre for samtlige sager om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte børn under den kriminelle lavalder i 2014.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard

